

‘Het hangt in de lucht’

Over verstilling en vervreemding in het werk van **Oriza Hirata**

Vorig seizoen was in Brussel op verschillende plaatsen werk te zien van de Japanse auteur en theatermaker Oriza Hirata. In opdracht van de KVS en Transquiquennal schreef hij *In het bos*, zijn eerste theaterstuk voor een volledig niet-Japanse cast. Sara Jansen vertaalde de tekst van Hirata en deed de dramaturgie bij de productie. Ze geeft uitleg bij een schrijver die ons er toe dwingt om tussen de lijnen door te lezen. ‘In het theater,’ zegt Hirata, ‘gaat het juist om wat je niet kunt zien of horen.’

© Hans Roels

Een tijd geleden zag ik in het Londense Tate Modern de grootschalige sculptuur *Embankment* van Rachel Whiteread. Terwijl ik dit schrijf krijg ik het beeld van die installatie, een constructie van duizenden op elkaar gestapelde witte blokken, moeilijk uit mijn hoofd. De op het eerste zicht abstracte

identieke kubussen blijken afgietsels te zijn van de binnenkant van een doodgewone kartonnen doos. Ze vormen een soort gematerialiseerde leegtes. Whiteread verwierf vooral bekendheid met haar afgietsels van de lege ruimtes onder stoelen of tafels, van de inhoud van een badkuip, of van een heel huis. Haar

ORIZA HIRATA: ‘THEATER MOET ZICH NIET BEZIG HOUDEN MET GROTE EMOTIES ZOALS VREUGDE OF VERDRIET. IK BEN MEER GEINTERESSEERD IN DE TWIJFEL, DE ANGST, DE HUIVERING EN HET BEVEN. IK WIL DAT HET PUBLIEK OOK TWIJFELT.’

sculpturen maken zichtbaar (tastbaar) wat anders onzichtbaar (ontastbaar) blijft: de ruimte tussen, op, onder, of rond alledaagse objecten. Oog in oog met de ruimte rond een voorwerp (*‘negative space’*) als tastbaar object, worden we ertoe aangezet dit vertrouwde object en de ruimten waarin we ons elke dag begeven anders te bekijken. Bij Whitereads werk gaat het uiteraard om de sculpturen, de tentoongestelde objecten zelf, en om de (directe, fysieke) relatie die we er als kijker mee aangaan. Maar het gaat vooral ook over wat er niet staat. We zien de ruimte onder de stoel, maar beelden ons de stoel in. Het object is herkenbaar, wat een directe betrokkenheid creëert. Tegelijkertijd ontwricht het beeld ook en heeft het iets vervreemdends.